

tette. A katalogus mintegy 3000 könyvczimet tartalmaz az 1767—1867. évszázadból. *Szűry* e publikációjával kétségkívül jó szolgálatot tett a felölelt korszak irodalomtörténészeinek és historikusainak, bár a czimek különcz elrendezése fölötte megnehezíti a jegyzék használatát. A legracionálisabb két elrendezési mód, az évrendi s betűrendi helyett ugyanis *Szűry* a könyveket, sokszor meglehetősen novella-ízű czimletek alatt s teljesen ötletszerűen csoportosította, úgy, hogy merőben lehetetlen a jegyzékben eligazodni. Pontos név- és tárgymutató pedig, a mi a tájékozódást megkönnyitené, nem készült a kötetkéhez.

A könyvek leírása szintén sok kívánni valót hagy hátra, úgy a bibliografus, mint a bibliofil szempontjából. A könyvek rövid czíme mellett, az alak s lapszámozás hol meg van említve, hol meg elmaradt, sőt az is megtörténik, hogy a szerző neve helyett műve czíme van kiemelve (pl. **Néphumor.** Irta *Imre Sándor*, e. h. **Imre Sándor**: *Néphumor*); de mindkőzt legsúlyosabb fogyatkozása, hogy a példányok állapotát részletező rövidítéseknek sehol sem adja meg a feloldását s ez által a czéltalan találgatásnak enged bőséges teret.

Gróf *Apponyi* Sándor példájának, úgy látszik, a mi kicsinyes viszonyaink között még sokáig nem fog követője akadni. Σ

Gulyás Paul: *Les Bibliothèques populaires de la Hongrie.* (Extrait du *Bibliographe Moderne.* Paris, 1907. N° 213.) Besançon, 1907. Imprimerie Jacquin. 8-r. 9. l.

A kisebb nemzeteknek számolniok kell azzal, hogy a nagyok csak akkor vesznek róluk tudomást, ha az ő nyelvükön szólnak hozzájuk. Ezért nagy szükségünk van arra, hogy ügyeinket, intézményeinket czéltudatosan és rendszeresen ismertessük a külföldön. Ilyenmő czéltudatos munkásság azonban még nem igen tartozik erényeink közé s így megesik, hogy még akkor is, ha nem tételezhetünk fel szándékos rosszakaratot, rólunk a külföldi írók igen hamis és bántó képeket adnak. Annál örvedetesebb, ha egy külföldi szemlében oly hazai tollból származó czikkel találkozunk, a mely némely — mondjuk — tévedést helyreigazít. Dr. *Gulyás Pál* a *Bibliographe Moderne*-ben a magyarországi népkönyvtárakról irt cikkének indító okául szolgált M. *Pellissonnak* *Les Bibliothèques publiques en France et à l'étranger* czimen irt dolgozata, melyben csak az erdélyi százszok könyvtáiról van tudomása s kijelenti, hogy a mit Magyarországon e téren tettek, az semmi, vagy majdnem semmi. Ez állítást czáfolja meg dr. *Gulyás Pál* feltétlenül tárgyilagos cikkében. Dr. *Gulyás*, mint a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének népkönyvtári szakmegbizottja, hivatalos minőségében a legjobban van tájékozva népkönyvtárainkról s igen hasznos munkát cselekedett, midőn

ezekről ismertetését megírta a *Bibliographie Moderne*-ben, s ekként a külföldi érdeklődőket megismertette intézményeinkkel a maguk valójában. Örömmel üdvözöljük e czeltudatosan s teljes tájékozottsággal megírt cikket, mely hivatva van a felőlünk táplált ferde nézetek tisztázását előbbre vinni s igazán óhajtjuk, bárcsak mennél több testvére követné.

— z — n.

Kumlik Emil, *Pozsony szab. kir. város közkönyvtárának czímjegyzéke*. Pozsony. 1906. A város sajátja (A katolikus irodalmi részvénytársaság könyvnyomdája). 8-r. XV., 349 l., 1 melléklet.

A pozsonyi városi közkönyvtár, melynek rendezett állománya az 1905. év végén közel 12,000 darab volt, abból a mintegy 5000 kötetre rügő gyűjteményből fejlődött, melyet az 1898-ban feloszlott haladó körtől 1900-ban vett át a város vezetősége. Miután a haladó kör a szabadságharcz évében alakult s alig háromnegyed-évi fennállás után megszűnt polgári körnek 1861-ben nemzeti kör czimén újra feleledt egyesületnek volt a folytatása s mindig a szabadelvű eszmék s irányoknak volt egyik előharczosa, a könyvtár számos jogi, politikai s műveltségtörténeti könyvet és röpiratot tartalmaz az elmúlt század első feléből. Ez képezi egyúttal a könyvtár legrégebb anyagát. Korábbi századok nyomtatványait csak elvéve találjuk benne; az egész könyvtár modern, közművelődési gyűjtemény, mely inkább az átlagos olvasó, mint a kutató tudós igényeit van hivatva kielégíteni. Ez utóbbinak is nélkülözhetetlen azonban a posonienciák értékes, bár korántsem teljes sorozata, melyek összegyűjtése s megőrzése — igen helyesen — a könyvtár egyik főfeladatát képezi.

A könyvtár évi dotációja elég jelentékeny: a város részéről 8100 korona, az állam részéről pedig, a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége útján, 1600 és 2000 korona közt ingadozik.

A könyvtár tervszerű fejlesztésének legfőbb akadálya a helyiséghiány; míg erről gyökeres megoldással nem gondoskodnak, addig a könyvtári anyag nagyobb arányú kiegészítése sem lesz megvalósítható. Van azonban rá remény, hogy a város az állammal megállapodva, néhány éven belül kedvezően meg tudja oldani a helyiségnek úgy a könyvtárra, mint a többi múzeumi gyűjteményekre égetően aktuális kérdését.

A könyvtár szakrendezése *Kumlik Emil*, városi könyvtáros munkája s a következőkben foglalható össze.

A könyvtár tizenhat római számmal jelelt főszakra oszlik, melyek mindegyike több, kis betűvel tört alszakra oszlik. A főszakok a következők: I. Egyetemes enciklopédiák, bibliográfia és musealia, két alszakkal. II. Nyelvészet és irodalom, hét alszak-